

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

до Президента України Віктора Ющенка,
Прем'єр –міністра України Юлії Тимошенко,
Голови Верховної Ради України Арсенія Яценюка

13 травня 2008 р.

Ми, учасники круглого столу **“Шляхи реформування системи охорони інтелектуальної власності в Україні - громадське обговорення”**, організованого об'єднаннями творців, підприємств та товаровиробників, науковими організаціями, обговоривши стан справ у сфері охорони інтелектуальної власності, **вважаємо, що в Україні система управління у сфері охорони інтелектуальної власності є неефективною, хибною, суперечить досвіду провідних європейських країн, що перешкоджає інноваційному розвитку, формуванню цивілізованого ринку інтелектуальної власності.**

По-перше:

Комітетом Верховної Ради України з питань науки і освіти 16 квітня 2008 р. прийнято рішення **“Про стан державного регулювання і управління у сфері розвитку, правової охорони і захисту інтелектуальної власності та інноваційної діяльності в Україні”**, яким передбачається **«вжити невідкладних заходів щодо реформування системи державного управління у сфері ... правової охорони інтелектуальної власності...**, підвищення відповідальності за реалізацію державної політики» у зазначеній сфері.

Це Рішення підтримано дев'ятьма комітетами Верховної Ради України. За оцінкою Комітету з питань національної безпеки і оборони негативні явища у сфері інтелектуальної власності становлять загрозу технологічній та економічній безпеці України. Віце-прем'єр міністром О.Турчиновим затверджені конкретні заходи щодо виконання вказаного рішення. Занепокоєння існуючим станом справ у сфері інтелектуальної власності висловив Голова Верховної Ради України А. Яценюк.

Так, в Україні фактично в тіні знаходиться ринок авторського права та суміжних прав. Не отримують належної винагороди українські композитори, співаки, письменники. Якщо в розвинутих країнах світу збирається більше 800 млн. євро за використання авторського права і суміжних прав, в Україні збирається винагороди менше ніж у Литві, де населення 3.7 млн. чол.

З 16 травня 2008 р. - часу вступу України до Світової організації торгівлі українські підприємства мають втратити винаходи внаслідок підвищення попереднім Урядом зборів за охорону інтелектуальної власності до 35 разів (з 495 грн. до 9100 грн.) з необхідністю сплати коштів, що в 1,9 раза перевищують відповідні витрати підприємств в ФРН та Іспанії, в 1,7 раза у Франції та 3,5 раза у Великобританії. Це неминуче призведе до припинення

інноваційної діяльності у промисловості та до неконкурентоспроможності підприємств України у технологічній сфері.

При цьому Державним департаментом інтелектуальної власності (голова М. Паладій) не враховано досвід захисту національних інтересів інших держав СНД – членів СОТ, зокрема Молдови, що зберегли низькі ставки зборів для національних платників протягом 5 років після вступу до СОТ, а пізніше передбачили суттєві пільги для організацій у галузі науки і інновацій, малих підприємств.

В Україні відсутня система податкових, кредитних, інших стимулів щодо створення та комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності.

В попередні роки українські підприємства приватизувалися за безцінь без належного врахування нематеріальних активів, вартість яких у всьому світі суттєво перевищує вартість будівель та обладнання.

В той час, коли зобов'язання з охорони інтелектуальної власності за законами України має виконувати центральний орган виконавчої влади, вказана робота фактично здійснювалася Державним департаментом інтелектуальної власності без належної відповідальності за прийняті рішення та за умови відсутності ефективного контролю за діяльністю у сфері інтелектуальної власності.

Наслідком цього, зокрема, є вкривання факту про зникнення у 2007 р. коштів в обсязі 12 млн. грн., що мали бути розподілені між авторами, проте були перераховані ДП «Українське агентство з авторських та суміжних прав», підконтрольним Держдепартаменту, до банку «Європейський банк розвитку і сбережений», який через кілька місяців після цього почав процедуру ліквідації. За даними Рахункової палати України відсутність прозорої системи витрачання коштів, що отримуються за рахунок зборів та складають більше 60-70 млн. грн. щорічно, створює основу для можливих порушень.

Вказані та інші проблеми, зазначені у Рішенні Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, призвели до того, що ринок інтелектуальної власності в Україні або не склався або переважно знаходиться у тіні. Чисельність винахідників та раціоналізаторів в Україні у 2001-2006 рр. скоротилася на 13,8%, а у промисловості - на 40,7%.

По-друге:

Підтримуємо звернення до Кабінету Міністрів України голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти В. Полохало та міністра освіти і науки України І. Вакарчука з пропозиціями щодо суттєвого поліпшення державного управління у сфері інтелектуальної власності – створення на базі Держдепартаменту інтелектуальної власності центрального органу виконавчої влади у сфері охорони інтелектуальної власності, діяльність якого має бути спрямована на розв'язання зазначених вище питань

створення та використання інтелектуальної власності, що не вирішувались роками.

По третє:

Позитивні дії комітетів Верховної Ради України, Уряду, спрямовані на докорінну зміну ситуації у сфері інтелектуальної власності, вкрай негативно сприймаються особами, які були відповідальними за стан справ у цій сфері.

Інструменти протидії - організація у робочий час маніфестації працівників Українського інституту промислової власності, наголошуючи на тому, що зміни призведуть до зменшення заробітної плати, що не відповідає дійсності, звернення та інформаційні компанії, що стан справ у сфері створення та використання інтелектуальної власності в Україні є, начебто, одним з найкращих.

Щодо депутатського запиту народного депутата Д. Табачника стосовно зазначених питань на адресу Уряду слід вказати таке.

По – перше, стосовно необхідності громадського обговорення питань охорони інтелектуальної власності. За останні півтора року проведено більш ніж 30 круглих столів і семінарів у різних регіонах України, на яких відзначалася необхідність суттєвих змін законодавства у сфері охорони інтелектуальної власності та посилення ефективності роботи відповідних державних органів. У березні 2007 р. відбулися парламентські слухання з цього питання. Загалом у вказаних заходах взяло участь більше 1300 винахідників, фахівців у сфері охорони інтелектуальної власності, творців тощо.

По-друге, створення центрального органу виконавчої влади на базі Держдепартаменту не потребує додаткових коштів, а для зміни печатки, бланків тощо не потрібно вносити зміни щодо збільшення витрат Державного бюджету України.

По-третє, **законами України «Про авторське право і суміжні права», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на зазначення походження товарів», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» зобов'язання з охорони інтелектуальної власності покладено саме на центральний орган виконавчої влади з питань правової охорони інтелектуальної власності.**

Таким чином, створення центрального органу з питань охорони інтелектуальної власності є приведенням системи державного управління у сфері інтелектуальної власності у відповідність з вимогами законів України.

При цьому не змінюються закони України, що визначають права та законні інтереси громадян у сфері охорони інтелектуальної власності.

Побоювання, що створення центрального органу виконавчої влади призведе до затримки видачі охоронних документів на рік є безпідставні. При

реорганізації зберігається розгляд заявок на охоронні документи Українським інститутом промислової власності. Щодо видачі охоронних документів новим центральним органом – зміни нормативної бази стосовно цього можуть бути здійснені протягом двох місяців реорганізації.

У зв'язку з зазначеним учасники круглого столу – винахідники, творці, представники громадських організацій, об'єднань підприємств, науковці звертаються з таким:

1. Підтримуємо дії Верховної Ради України і Уряду з реформування системи державного регулювання у сфері охорони інтелектуальної власності та створення центрального органу виконавчої влади з питань правової охорони інтелектуальної власності.

2. Пропонуємо депутатському корпусу Верховної Ради України терміново створити слідчу комісію з перевірки діяльності Державного департаменту інтелектуальної власності, державних підприємств, що збирають авторську винагороду та фінансуються за рахунок патентних зборів, а також Фонду державного майна України стосовно врахування інтелектуальної складової при приватизації підприємств.

3. Вважаємо за нагальне термінове виконання Рішення Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти та доручень Уряду з перегляду ставок зборів за охорону винаходів та інших об'єктів інтелектуальної власності зі встановленням ставок, реальних для сплати підприємствами України, а також вирішення питань створення прозорої системи витрачання цих зборів.

Директор Центру інтелектуальної власності та передачі технологій НАН України

 Ю. Капіца

Голова Комісії з питань інноваційної та інвестиційної діяльності Ради національних асоціацій товаровиробників при Кабінеті Міністрів України

 І. Галенко

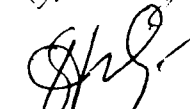
Заступний Голови Національної спілки кінематографістів України

 М. Ілленко

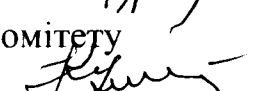
Перший заступник голови Національної музичної спілки

 П. Заїка

Президент Спілки звукорежисерів України

 О. Ступка

Віце-президент Українського Національного Комітету Міжнародної Торговельної Палати

 В. Кунгурцев

Президент Всеукраїнської спілки «Гільдія Акторів»

 А. Лі

Голова Об'єднання громадських організацій «Всеукраїнське агентство авторів», народний артист України, композитор

 О. Злотник